

Inatsisartuni ilaasortaq, Lars Poulsen, Siumut
Maani/

**§ 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 034-mut NAMMCO-mut ilaasortaaner-
mut tunngasumut akissuteqaat**

Inatsisartut suleriaasissaanni § 37-mi imm. 1 naapertorlugu apeqqutinik Naalakkersui-
sunut nassiussaqaarsimavutit, *Naalakkersuisut NAMMCO-mut ilaasortaaginnarnissarput*
siunertaraat? Apeqqutitit uanga suliassaqaarfigisannut akisassanngortinneqarsimapput.

Apeqquteqaat:

Naalakkersuisut NAMMCO-mut ilaasortaaginnarnissarput siunertaraat?

Akissuteqaat:

Aap, Naalakkersuisut Nunatta NAMMCO-mut ilaasortaaginnarnissaa siunertaraat.

Tunngavilersuut:

1980-ikkut naajartoreranni Kalaallit Nunaat nammineerluni imarpiup avannaani
miluumasunut tunngatillugu kattuffiliornissamik (NAMMCO) pilersitsiniarnermut
peqataanikuvoq, taamanikkut Ministeriusunit (Kalaallit Nunaat, Island, Savalimmiut
aammalu Norge) NAMMCO-mut Isumaqaatigiissutip atsiorneqarneranik kinguneqartumik,
tassunga ilanngullugu 1992-imi Nuummi taamanikkut Aalisarnermut Piniarnermullu
Naalakkersuisuusumit atsiorneqarluni.

Oqaluttuarisaaneq tunngavigalugu NAMMCO-p pilersinneqarneranut ilaasortaanermullu
tunngaviuvoq nunat imarpiup avannaaniittut arfanniarnermik ingerlataqartut assorujus-
suaq naammaginngimmassuk nunarsuaq tamakkerlugu arfanniarnermut ataatsimiititali-
arsuup (IWC-p) angusartagai aalajangertagaalu aammalu aningaasarsiniutigalugu arfan-
niarnerit unitsinniarlugit suliniuteqarneq, kiisalu arfernik mikinernik aqutsinerup inger-
lanneqarnerata tigunissaa sulissutigimmagu. IWC-p aningaasarsiniutigalugu arfanniarneq
1983-imi unitsippaa 1992-imi ammaqqittussanngorlugu, mannaluk tikillugu tamanna pisi-
manani. Ilutigisaanik NGO-niit nukiit annertusigaluttuinnarsimapput tassani ilungersuutigi-
neqarluni, arferit mikisut aqunneqarneri oqartussaaffigineqarnerilu IWC-mit inger-
lanneqalernissaat. Nunat imarpiup avannaaniittut arfanniarnermik ingerlataqartut tamatu-
munnga tamarmik akerliupput. Imarpiup avannaani immami miluumasut pillugit ataatsimi-
ititaliaq (NAMMCO) pilersinniarlugit suliniutit pilersinneqarput. Tamanna 1992-imi pivoq.
Nunat imarpiup avannaaniittut namminneq ataatsimiititaliaqarnissartik pingaartippaat,
sunniuteqarnissartik aammalu uumasut aqunneqarnerinik ingerlatsinissartik suliniuti-
galugu kiisalu ilisimatuussutsikkut misissuinerit ingerlanneri ataqaatigiissaarnerilu ingerlan-
niarlugit. Suleqatigiinneq tamanna naammaginartumik ingerlanneqarpoq.

Kalaallit Nunaat nunat tamat akornanni, nunarsuup immikkoortuini aammalu nunat marluk
akornanni suleqatigiiffinni immami miluumasut pillugit isumaqaatigiissuteqaarfigisamini ilaa-
sortaavoq. Kalaallit Nunaat NAMMCO-mi ilaasortaajunnaarnissaminik aalajangissagalu-
aruni aamma/imaluunniit qilalukkat qaqqortat qernertallu pillugit Canada peqatigalugu ata-
atsimoorussamik ataatsimiititaliami (JCNB-mi) ilaasortaajunnaarnissamik aalajangissa-
galuaruni, FN-imi imavissuit pillugit isumaqaatigiissummi artikel 65-imi, immami miluuma-
sut ataatsimoorussat pillugit aqunneqarnerini suleqatigiittussaaneq, unioqqutissavaa.

Umasunut pisarisartakkatsinnut atorluakkatsinnullu nunarsuaq tamakkerlugu aalajangersaasarnernut toqqaannartumik Nunatta sunniuteqarsinnaanini annaassavaa. Kalaallit Nunaat NAMMCO-mit aamma/ imaluunniit JCNB-mit anissagaluaruni suleqatigiiffiit ilisimatuussutsikkut misissuinerit tunngasut annaassavai taamaalillunilu ilisimasanik avitseqatigiinnerit ataqatigiissaarinerillu annaaneqassallutik. Piniakkanik assigiinngitsunik misissuinerit nunat allat suleqatigalugit ingerlatagut Kalaallit Nunaata kisimiilluni ingerlassinnaanngilai, suliassaasorujussuusut akisoorujussuusullu.

Ilanngullugu eqqaaneqassaaq Kalaallit Nunaata tatigineqarnini annaassammagu, nunat tamat akornanni, nunarsuup immikkoortuini aamma nunat marluk akornanni isumaqatigiissuteqarfiusuniit anissagaluaruni. Ullumikkut nunarsuarmioqatigiinni kisimiilluni iliuuseqarniarneq ajornakusoorujussuuvoq nunarsuaq tamakkerlugu pisussaaffiit aallutinnikkaanni, imartani atorluakkagut nunat saniligut peqatigalugit agguakkagut amerlammata. Piniagassat assigiinngitsut pillugit suleqatigiiffiit suleqatigiunnaassagaluarutsigit nunarsuarmit Kalaallit Nunaata tatisimaneqarnissaa qularnanngilaq. Kalaallit Nunaat kisimiilluni ingerlatsisinnaanngilaq.

Naggasiutigalugu apeqquteqaatinni tunngavilersuutit innersuutigissavara allakkavit; "Nunarpurput aallaqqaataanniilli NAMMCO-mut ilaasortaavoq. Taamaattorli nunatta kissaatigisai, nunattalu oqaluttuarisaanermi kulturikkullu pingaartitai soorlulusooq illuatungilerlugit pisassanik innersuussisartoq."

Eqqunngilaq kattuffiup Nunatta kissaatigisai, nunattalu oqaluttuarisaanermi kulturikkullu pingaartitai illuatungilerlugit pisassanik innersuussisartuuneragaanera. NAMMCO tassaavoq Atlantikup avannaani miluumasut imarmiut pillugit nunat akornanni attaveqatigiinnermut aammalu piujuartitsinissamik, silatusaarluni aqutsinermik misissuinerinillu suliaqarluni nunani tamalaani kattuffik, arferit angisuut mikisullu, puisit aarrillu pillugit suliaqartartoq, taamaalu taakkuninnga kulturikkut naleqartitanik pingaartitsisuulluni.

NAMMCO-p makkua pisassiissutinik qaffaanissamut inassutiginikuuvai; Qaqortat; 2017: "Kitaa" Savissivimmiit kujammut; pisassiissutit 310-miit 320-mut. Taasuma saniatigut taamani Naalakkersuisuusut toqqarpaat piffissakkaartumik matusisarneq piffinni pingasuni aammalu Nuummiit kujammut qaqortanik pisaqaqqusinnginnermut inassuteqaatit malinniarnagit neqissaqarniarneq pissutigalugu, aamma pisassiissutit ukiut tamaasa tamakkerlugit pisarineqartannginneri innersuutigalugu. 2021: "Qaanaaq"; Ukiut tallimat iluanni teknikikkut pisassiissutit 100-t, tassa ukiumut qaqortat 20-t allanngortinneqarput pisassiissutit nalinginnaasunngortillugit ukiumut 37-nngorlugit.

Qernertat: "Etah": 2016; Pisassiissutit nutaat ukiumut tallimat, 2004-milu killeqanngitsumik piniartarnerit unitsinneqarmatali pisassiisoqartalerluni.

"Qaanaaq"; 2016-imiit pisassat qaffanneqarput ukiumut 85-niit 98-mut.

"Uummanaq": 2016: pisassat qaffanneqarput ukiumut 81-niit 154-mut, kisianni "Upervik"-mili ukiumut 81-niit 70-nut appartinneqarlutik, taakkua qilalugaqatigiit immikkoortut avissaartinneqarmata.

"Qeqertarsuup Tunua" kujammullu: 2016-imi pisassiissutit qaffanneqarput 59-niit 97-nut.

Aaveq: NAMMCO-p 2022-miit inassutigaa aavertassat amerlassusaat nikiinnagu, taamaattorli ukioq tamaat piniarneqarsinnaalernissaat ammaallugu. Maannakkut piffinni pingaarnerni pingasuni piffissatigut matusisoqartarpoq, tassalu tamanna 2022-miit atorunnaassaaq, inassuteqaat nutaaq Naalakkersuisunit akuerineqariapat.

Taamaallaat "Qaanaaq"-mi arnavissat piaqqisartut pisarineqarsinnaapput, taamaattorli 2022-miit Tunumi inuussutissarsiutigalugu piniartuniit periarfissanngussaaq arnavissanik piaqqisartunik pisaqarsinnaaneq. Piumasaqaataassaarli aarrit marluttut nalunaarutigineqartarnissaat arnavissamik piaqqisartumik pisaqartoqartillugu.

Pineqartut taakku marluk piniartuniit kissaatigineqartut APN-ip NAMMCO-mut pi-umasarisimavai. Taakkualu NAMMCO-p ukiumoortumik marsimi ataatsimiinnerani inasutigineqaqqammerput aammalu 2022-miit atuutilissallutik Naalakkersuisut inassuteqaat akuereriarpasuk. Atuarneqarsinnaasutut pisassiissutinik appaanissaannarmut inasuteqaateqartoqarneq ajorpoq, kisiannili inassuteqaatit amerlanerit Nunatsinnut pitsaasu-usimapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Aqqaluaq B. Egede

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq